

Správa z prvej konferencie IUFRO Divízie 9 Lesnícka politika a ekonomika

Historicky prvá konferencia celej IUFRO divízie 9 zameranej na lesnícku politiku a ekonomiku sa konala 8. až 11. mája 2012 v Sarajeve (Bosna a Hercegovina). Konferenciu usporiadali Lesnícka fakulta Univerzity v Sarajeve na čele s dekanom Farukom Mekičom a Mersudinom Avdibegovicom, ktorý bol hlavným organizátorom podujatia. Konferenciu ďalej podporili: Špeciálny program IUFRO pre rozvojové krajiny (SPDC), projekt FOPER (zameraný na vzdelávanie a výskum v lesníckej politike a ekonomike) a USDA Forest Service. Spolu s koordinátorkou IUFRO divízie 9 Danielou Kleinschmit podujatie viedli ďalší významní predstavitelia IUFRO, medzi nimi IUFRO prezident Niels Elers Koch, Margaret Shannon a Konstantin von Teuffel.

Táto konferencia sa konala bok po boku s takzvaným "IUFRO Directors Forum", čo je skupina v rámci IUFRO, kde sa stretávajú dekáni fakúlt a riaditelia výskumných ústavov, aby diskutovali o otázkach súvisiacich s aktuálnym lesníckym výskumom, motiváciou a aktívnou výmenou informácií a skúseností medzi nimi a ich organizáciami, ako aj ostatnými členmi Divízie 9.

Konferencia mala veľký úspech. Celkom sa jej zúčastnilo 170 vedcov z 52 krajín celého sveta. Bohatý program zahŕňal plenárne a tri paralelné sekcie počas trvania celého podujatia. Na plenárnych zasadnutiach boli prezentované všeobecné témy, dotýkajúce sa celej IUFRO Divízie 9. Jednalo sa napríklad o otázkach postavenia sociálnych vied v IUFRO výskume alebo agendy lesníckeho výskumu a governancie. Prvé plenárne zasadnutie predstavilo aktuálnu štruktúru Divízie 9:

9.00.00 – Lesnícka politika a ekonomika

9.01.00 – Informácie a komunikácia

9.01.01 – Knižnice, informačné siete a terminológia

9.01.02 – Komunikácia a práca s verejnosťou

9.01.03 – Rozširovanie a výmena vedomostí

9.01.04 – Informačné systémy a siete Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti

9.02.00 – Manažment lesníckeho výskumu

9.03.00 – Lesnícka história a tradičné vedomosti

9.03.01 – Sociálna a ekonomická história

9.03.02 – Lesnícka kultúra a kultúrne lesníctvo

9.03.03 – Historická ekológia

9.03.04 – Tradičné lesnícke vedomosti v regiónoch mierneho a boreálneho pásma

9.03.05 – Tradičné lesnícke vedomosti v regiónoch tropického a subtropického pásma

9.04.00 – Ekonomika lesných zdrojov

9.04.01 – Ekonomické hodnotenie multifunkčného lesníctva

9.04.02 – Hodnotenie ekosystémových služieb a uhlíkových trhov

9.04.03 – Ekologická ekonómia

9.04.04 – Držba lesných pozemkov a vlastnícke práva

9.05.00 – Lesnícka politika a governancia

9.05.01 – Analýza a hodnotenie lesníckych politik a programov

9.05.02 – Lesnícka governancia

9.05.03 – Medzisektorové vplyvy na lesníctvo a environment

9.05.04 – Lesnícke politiky v krajinách s meniacou sa ekonomikou

9.05.05 – Lesnícke politiky v rozvojových krajinách

9.05.06 – Komunálne lesníctvo

9.05.07 – Interakcie vedy a politiky

9.06.00 – Lesné právo a environmentálna legislatíva

9.06.01 – Latinoamerické lesnícke a environmentálne právo

9.07.00 – Analýza lesníckeho sektora

Predstavitelia väčšiny pracovných skupín prezentovali svoje výsledky, aktivity, ale aj vízie do budúcnosti. Tento úvod bol veľmi vhodný, nakoľko sa jedná o novú divíziu IUFRO, ktorá sa vytvorila

na poslednom svetovom kongrese v Južnej Kórei (SOUL, 2010) a jej význam odvtedy stále narastá. Koordinátorka IUFRO Divízie 9 Daniela Kleinschmit skonštatovala, že sociálne vedy a výskum v lesníctve sa stáva čoraz dôležitejším a dostáva sa do povedomia odbornej verejnosti. Jednotlivé skupiny a členovia mali príležitosť oboznámiť sa s prebiehajúcimi aktivitami a identifikovať príležitosti pre vnútrodivíziu spoluprácu.

Paralelné sekcie boli organizované rôznymi pracovnými skupinami. Medzi najvýznamnejšie patrili: 9.0 3.00 Lesnícka história a tradičné vedomosti, ktorej koordinátor Mauro Agnoletti pripravil šesť sekcií:

- Tradičné vedomosti: trvalé lesníctvo, komunity a bio-kultúrna diverzita
- Tradičné vedomosti a svetové dedičstvo
- Kultúrna krajina: Plánovanie a manažment
- Historické a súčasné perspektívy vidieka a lesníctva
- Lesy a ostatné lesné plochy história a tradičné hospodárenie
- Tradičné vedomosti a ich relevantnosť pre ochranu biodiverzity, blaho ľudstva a klimatickú zmenu.

Príspevky a postery sa venovali otázkam definície tradičných lesníckych vedomostí (TLV). Prezentovala sa história od osemnásteho storočia, rôzne pohľady z hľadiska času aj geografických regiónov na TLV. Zároveň bola zdôraznená potreba ochrany a ohrozenosť TLV. Poznatky prezentované jednotlivými rečníkmi viedli ku konštatovaniu, že nevyriešených problémov je tak mnoho, že by bola potrebná samostatná konferencia na túto tému. Vzďanie sa TLV predstavuje riziko ovplyvňujúce svetové dedičstvo, ale aj biodiverzitu, kultúrnu rôznorodosť, či potravinovú bezpečnosť. V tejto súvislosti je potrebné riešiť otázky ako zachovať TLV na vidieku, ako pritiahnúť mladých ľudí k TLV. Existuje veľké množstvo politických, kultúrnych, sociálnych a environmentálnych faktorov, ktoré TLV ovplyvňujú. Duchovné hodnoty spojené s TLV môžu byť nástrojom na správne vyrovnanie moderných environmentálnych, ekonomických a sociálnych potrieb spoločnosti. Súčasný trend zachovania TLV sa má odzrkadliť v politickom procese, lebo dobrá prax pomáha okrem iného aj k zachovaniu hodnotných genetických zdrojov a ochrane biodiverzity. Veľmi citlivou sa javí otázka zachovania TLV v súvislosti s rôznymi zmenami a inováciami.

Podobne Gerard Buttoud zorganizoval spoločný seminár v rámci skupiny 9.05.00 Lesnícka politika a governancia. V šiestich sekciách boli predstavené príspevky a postre dotýkajúce sa hodnotenia governancie v kontexte zmien:

- Zmena governancie, governancia zmeny
- Čo sa zmenilo a nezmenilo v lesníckej politike a governancii?

- Pochopenie zmeny cez kritériá a ukazovatele
- Pochopenie zmeny ako procesu
- Kontextové determinanty zmeny
- Zmena ako cieľ alebo výsledok? Kritické perspektívy lesníckej governancie a zmeny.

Z príspevkov a diskusie vyplynulo, že otázky zmien v riadení, vedení a governancii lesných zdrojov sú súčasťou zmien v spoločnosti a súvisia a trvalým rozvojom. Otázkou ostáva, či lesnícka governancia nie je len novou formou kontroly vládnej administratívnej moci. Ako sa jednotlivé piliere governancie naozaj uplatňujú na rôznych úrovniach závisí od kultúrnych a spoločenských daností geografického regiónu. Indikátory, ktoré sú používané na hodnotenie governancie súvisia s vnímaním a hodnotením posunu smerom k verejnému spravovaniu v lesníctve. Do úvahy je potrebné brať nielen kultúrne, ale aj priestorové a časové osobitosti (napríklad pri projektoch REDD+ a FLEGT). Zmeny v governancii vyžadujú zmeny v myslení. Mnohé krajiny majú ťažkú pozíciu v snahe presadiť tzv. "soft law" governanciu pre veľkú prísnosť klasických právnych predpisov.

Ďalšie sekcie sa venovali ostatným témam Divízie 9, ako napríklad: komunikácii, informáciám, politickej integrácii, ekonomike, rozširovaniu vedomostí a právnym perspektívam nielen z pohľadu výskumu, ale aj praxe. Ako najsilnejšie stránky Divízie 9 boli identifikované oblasti komunikácie a právne aspekty lesníctva.

Konferencia neslúžila len ako platforma pre stretnutie vedcov a informáciu o aktuálnom stave a dianí v divízii, ale aj ako priestor na rozvoj. Jej účelom bolo posilniť spoluprácu vedcov v rámci Divízie 9 a potvrdiť jej postavenie v rámci celého IUFRO. Cieľom vedenia bolo identifikovať budúce smerovanie Divízie 9 smerom k aktívnej účasti na svetovom kongrese IUFRO v roku 2014. Ako priority na nasledujúce obdobie do svetového kongresu sa ukázali: posilnenie zapojenia mladých vedcov do vedenia Divízie 9 a dosiahnutie lepšieho geografického vyváženia v rámci jednotlivých pracovných skupín.

PodĎakovanie

Táto správa vznikla vďaka podpore v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt: Dobudovanie centra excelentnosti: Adaptívne lesné ekosystémy, ITMS: 26220120049, spolufinancovaného zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Zuzana SARVAŠOVÁ

Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen

T. G. Masaryka 22

SK – 960 92 Zvolen

e-mail: sarvasova@nlcsk.org